

Posudek oponenta bakalářské práce

Název práce: Problematika řízení automobilu u pacientů po cévní mozkové příhodě – možnosti ergoterapeutické intervence

Autor: Kristýna Málková

Vedoucí bakalářské práce: Bc. Tereza Svobodová

Oponent bakalářské práce: Mgr. et Mgr. Jaromíra Uhlířová

1. Přehlednost a členění práce

Práce je členěna na teoretickou a praktickou část. Kapitoly v teoretické části na sebe příliš nenavazují, obsahově se sice k tématu vážou, ale nejsou logicky seřazeny, neobsahují řadu podstatných informací, ty jsou často kusé. Studentka začíná stručnou kapitolou o cévní mozkové příhodě (což není na škodu), dále neodůvodněně a bez bližšího komentáře navazuje kapitola věnovaná Neuropsychologickým deficitům – zdá se že studentka vzala jakousi kapitolu z jedné knihy a tu někam vložila. Studentka i dále zmiňuje především kognitivní a psychologické deficity jako překážku řízení, avšak téměř vůbec se nevěnuje deficitům motorickým a jejich vztahu k řízení automobilu, a to ani v kapitole věnované funkčním poruchám a řízení automobilu. Kapitola 2.3.4 o testovacích metodách bez jakéhokoli úvodu či vysvětlení ihned přechází k doporučení pocházející z jakéhosi průvodce, jehož původ není vůbec objasněn. Tato doporučení popisují velice kuse, jaká hodnocení provádí ergoterapeut, neuvádí vůbec, zda to je realita České republiky, nebo postupy zavedené v zahraničí. V kapitole o Legislativě uvádí ještě chybně odcitované přímé citace bez jakéhokoli komentáře nebo propojení, objasnění přínosů či důsledků pro praxi apod. Následující oddíl se věnuje ergoterapeutické intervenci, opět pouze jakýsi výčet, povrchně a obecně popsané metody, např. Ergoterapeut dělá poradenství – informace a potřebné náležitosti. Co to ale znamená, se nedozvíme. Takto pokračuje celá kapitola, včetně postupů intervence. Studentka neuvádí základní informace týkající se problematiky řízení motorových vozidel osobou po cévní mozkové příhodě – např. typy úprav řízení, možnosti autoškol apod. Neuvádí žádné informace o dalších profesích, které se významně na procesu podílejí, především dopravní psychologové. Nepopisuje proces a situaci v České republice a v zahraničí, kde existují specializované centra, ergoterapeut je do procesu zařazen. Nepopisuje simulátory řízení, které jsou nedílnou součástí hodnocení a intervence jak v zahraničí, tak i u nás. Kapitoly nedávají smysl, nejsou myšlenkově propojeny a komentovány, informace na sebe nenavazují, důležité informace zcela chybí.

2. Formální náležitosti práce

Práce je psaná dobrou češtinou, avšak s občasnými překlipy a gramatickými chybami. Estetická úprava je uspokojivá, bez obrázků, grafů či tabulek. Práce je poměrně krátká, celkem 25 normostran. Rozsah je vzhledem k tématu nedostatečný. Práce působí, jakoby psaná na poslední chvíli. Studentka nesprávně cituje elektronické zdroje a přímé citace. Seznam literatury je dle citační normy, řazen abecedně – s jednou chybou, ale také číslován, což je dáno chybou v pokynech, ne vinou studentky.

3. Cíl práce

Cíle nejsou jasně definovány, jsou uváděny v různých formách. Obecně je cílem zjistit možnosti ergoterapeutické intervence v oblasti řízení motorového vozidla u pacientů po CMP. Dále zjistit zájem pacientů po CMP vrátit se k řízení automobilu. Studentka uvádí, že cíle práce dosáhla, dle mého názoru cíl ale není splněn. Možnosti ergoterapeutické intervence a včetně neodmyslitelné role ostatních profesionálů nejsou dostatečně popsány pomocí literatury, není jasně oddělena praxe v ČR a v zahraničí. Postupy a metody jsou vyjmenovány jen obecně, práce nepřináší téměř žádnou konkrétní a praktickou informaci. Zájem pacientů je zjišťován dotazníky, které ale vyplňovali terapeuti – touto metodou se

na otázku nedá přímo odpovědět. Studentka cíl nesplňuje ani v praktické části, která není dobře zpracována, byť studentka ne zvolila špatnou metodu sběru dat.

4. Přehled problematiky

Studentka uvádí 23 použitých zdrojů. Zdroje jsou poměrně aktuální, využívá i cizojazyčné zdroje. Studentka ale nekvalitně informace syntetizuje. Nedostatečně je propojuje, nekomentuje, problematika je popsána jen z části, postrádám významné oblasti vážící se k tématu.

5. Metodologie práce

Metodologie je popsána stručně, studentka využívá kvalitativní přístup, data získala z dotazníku. Porovnat má odpovědi českých a belgických ergoterapeutů. Výsledková část není jasně oddělena od metodologické. K prezentování výsledků užívá sumarizaci, která ale nejasně odděluje odpovědi českých a belgických terapeutů. Chybí nějaké celkové zhodnocení, co nám tedy výsledky říkají. To se objevuje až v závěru.

6. Přínos pro praxi

Téma je pro praxi ergoterapeuta zajímavé, protože u pacientů po CMP je otázka řízení automobilu problematická a ergoterapeut v ČR nemá mnoho nástrojů využitelných k hodnocení a intervenci. V zahraničí jsou zkušenosti a systém rehabilitace v této oblasti více propracovaný a jasný. Proto by zkušenosti ze zahraničí mohly obohatit naši praxi a alespoň částečně umožnit ergoterapeutům lépe hodnotit, poradit a intervenovat. Přínos práce ovšem nenaplnil očekávání.

7. Náročnost práce na teoretické a praktické znalosti

Studentka neprokázala orientaci v problematice řízení motorových vozidel po CMP, teoretické poznatky nejsou úplné, některé zajímavé informace sice přináší, ale je znát, že studentka nemá přehled o širší problematice. Praktická část je prezentována také nedostatečně, byť mohla ukázat zajímavá zjištění a zkušenosti z Belgie.

8. Výsledky a jejich analýza

Výsledky prezentují odpovědi ergoterapeutů dle jednotlivých otázek. Studentka uvádí, že odpovědi jsou řazeny od nejčastější po ojedinělé odpovědi, to ale v textu není jasné, nejsou porovnány jasně odpovědi českých a belgických ergoterapeutek. Data mohou být zajímavá, ale nejsou dostatečně opřena v teoretické části. V odpovědích se občas objeví nějaké specializované programy, které se využívají v Belgii, nikde se již ale nedozvíme, co přesně znamenají (např. CARA program, TSVS). Ani v teoretické části není praxe v Belgii popsána z literatury, nebo alespoň ze zkušeností, které studentka získala na své stáži. V diskuzi zaznívá mnoho nových a i zajímavých informací, ovšem jen stručně, bylo by vhodnější se jimi zabývat již v teoretické části. Některé výsledky – porovnání rozdílů mezi ČR a Belgií se dovídáme opět až v diskuzi. Studentka nedostatečně diskutuje zvolené metody a získané výsledky.

9. Závěry a doporučení

Studentka ze získaných a prezentovaných dat ani nemůže formulovat praktické závěry či doporučení – není dostatečná opora v teoretické části. Vše je příliš obecné a povrchní, či neúplné.

10. Aktuálnost práce – hodnotí pouze oponent práce

Téma je aktuální a zasloužilo by si lepší zpracování. Cílem práce by mělo být, aby přinesla alespoň něco málo praktického v některé části ergoterapeutického procesu. Přínosem by bylo i porovnání a zmapování různých praxí a systémů v zahraničí. To ale práce nesplňuje.

11. Závěry a doporučení vedoucího/oponenta

Práce pojednává o zajímavém a stále aktuálním tématu. Role ergoterapeutů v oblasti řízení motorových vozidel a zvláště u pacientů po CMP není v ČR jasně definována, v zahraničí přitom má ergoterapeut jasné kompetence. Studentka absolvovala stáž v Belgii, kde také čerpala data pro svou praktickou část. Očekávání však práce nenaplní. Teoretická část není dostatečně zpracována, některé důležité oblasti a kapitoly chybí. Ty kapitoly, které studentka uvádí na sebe nenavazují, obsahově jsou neúplné, studentka informace skládá dohromady neobratně, nevysvětluje, nekomentuje, neargumentuje. Teorie je spíše výčtem obecných informací, které prakticky nic nepřináší, naopak mohou být zavádějící až chybné. Nebere v potaz role ostatních profesionálů, nezmiňuje se o fyzických problémech s řízením a jejich řešením, neuvádí možnosti úprav automobilů, autoškol, nevysvětluje některé pojmy, které uvádí. Neodděluje jasně, jaká je praxe v ČR a v zahraničí. K postupům v Belgii neuvádí prakticky nic, přesto, že se jim v praktické části věnuje. Data získala pomocí dotazníků, což byla vhodně zvolená metoda pro bakalářskou práci. Výsledky přináší zajímavé informace z praxe, ale prezentuje nedostatečně rozdíly v odpovědích mezi českými belgickými terapeuty. Nejvíce vadí, že nevysvětluje některé uváděné pojmy, nevytváří závěry a nepřináší nějaký praktický výstup, nebo doporučení pro české ergoterapeuty. Práce působí chaoticky, nekoncepčně. Potenciál by byl ale dobrý, což studentka dokazuje v diskuzi. Je potřeba doplnit a rozšířit teoretickou část, lépe popsat metodologii a výsledky. Přidat své zkušenosti ze zahraničí, a přinést praktický výstup – ať už v teoretické části, tak se blíže zaměřit na nějakou část ergoterapeutického procesu a blíže ji popsat a přinést nějaký praktický nástroj, nebo postup tak, aby se dal v praxi aplikovat. Nebo alespoň přinést zajímavé srovnání zahraniční praxe, které neopomíjí žádnou ze složek, které se týkají oblasti řízení.

Připomínky a otázky k obhajobě

1. Na straně 17 uvádíte, že problémem pacientů je agnosie. Dle kontextu by zde měl být spíše termín anosognosie – objasněte, co je správně a co to znamená.
2. Popište, jaký je tedy proces hodnocení a intervence v oblasti řízení automobilu u pacientů po CMP v Belgii.
3. Popište, jací odborníci se na hodnocení pacientů podílejí v ČR.
4. Jaké dopady na řízení mají kognitivní deficity a jaké motorické deficity po CMP?
5. Jaká je role simulátorů řízení v práci ergoterapeutů v zahraničí?
6. Popište výsledky svého dotazníkového šetření tak, aby byly jasné rozdíly mezi zkušenostmi českých a belgických ergoterapeutů.
7. Co je to CARA program a TSVS?
8. Jakou roli má instruktor při on-road hodnocení pacienta v zahraničí, pacienta hodnotí pouze ergoterapeut? Má toto hodnocení nějaká pravidla, podmínky nebo jak je zajištěna bezpečnost?
9. Jsou uváděné nástroje hodnocení – The Road Sign Recognition, Compass and Trail Making Test B – dostupné a daly by se využít i v české praxi?
10. Navrhněte, jakou roli by měl mít ergoterapeut v procesu rehabilitace zaměřené na oblast řízení v ČR.

Návrh klasifikace práce: nedostatečně, dobře při vynikající obhajobě a výborném zodpovězení všech otázek.

Dne 2.6.2014

Podpis